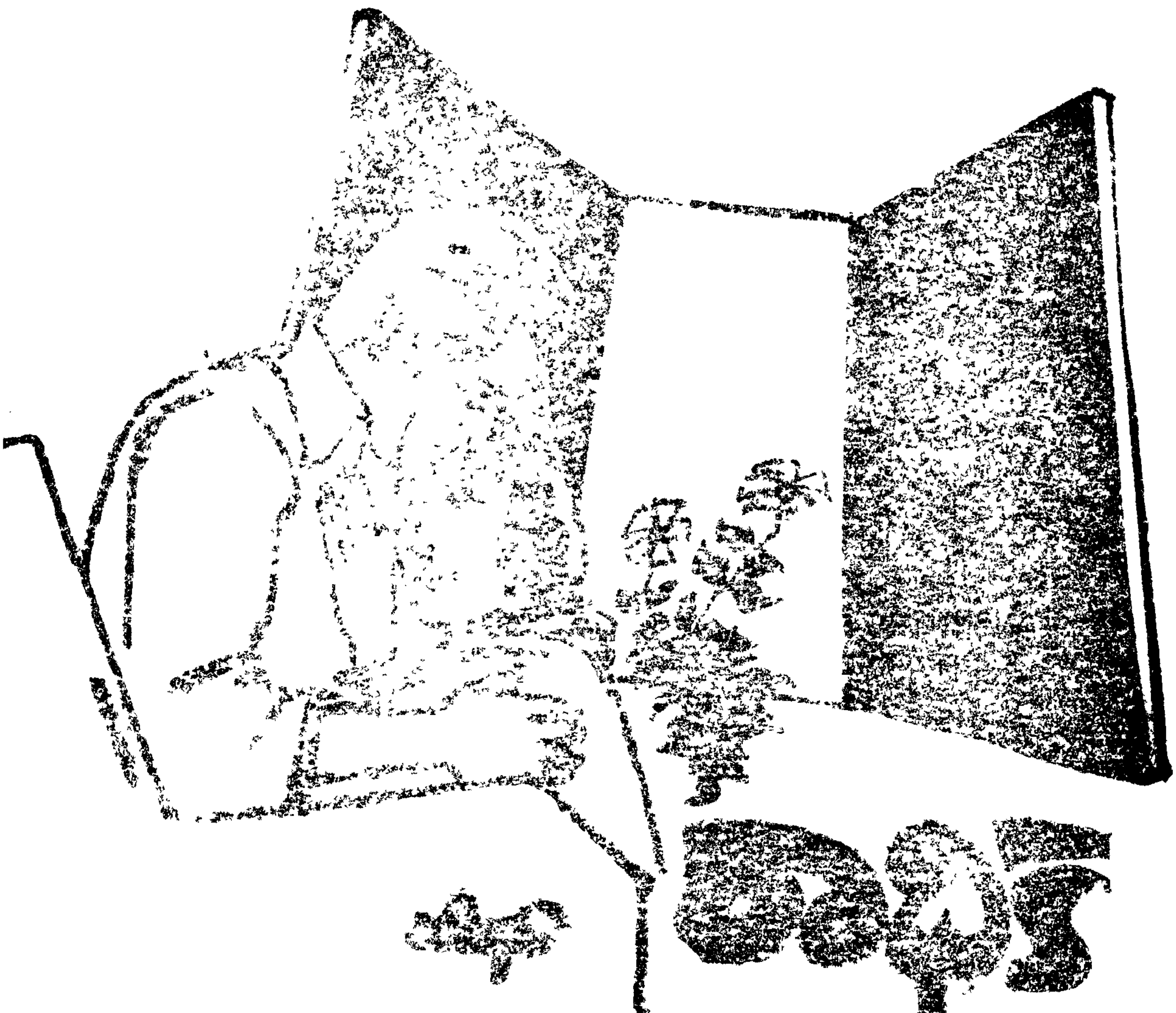

ప్రొద్దుట్నుంచీ రాజారాం మనస్సేమి బాగాలేదు. ముఖ్యంగా ఆ విషయం [illegible]స్తున్నట్టుంది.

ప్రొద్దున్నే కాలేజీకి వెళ్ళి ప్రిన్సిపాల్ గారి రూములో సైన్ చేస్తూ వుంటే ప్రిన్సిపాల్‌గారే పలకరించారు.

'మీకు రాధికారాణి అనే ఆమె తెలుసా?' అంటూ. ఒక్క క్షణం ఆశ్చర్యముఖంతో వెలువడే చిరునవ్వు నవ్వుతూ

'ఏ రాధికారాణి నాకెలా తెలుస్తుంది సార్' అన్నాడు రాజారాం.

'యిదివరకు మీరు యిక్కడికి రాక ముందు ఆమె మన కాలేజీలో పి. యు. సి చదివిందట. ఇప్పుడు 'బయోకెమిస్ట్రీ'లో డాక్టరేట్ డిగ్రీ తీసుకొని మొదటి ఫారిన్ నుంచి తిరిగి [illegible] స్టూడెంట్స్‌లో బహుశా మీకు జ్ఞాపకం వుండి వుండదేమో' ప్రిన్సిపాల్‌గారే నవ్వుతూ అన్నారు.

'అవునండీ. అప్పుడే నేను క్రొత్తగా వచ్చాను యిక్కడికి అంతగా జ్ఞాపకం లేదండిసార్' అనేసి విష్ చేసేసి వచ్చేశాడు రాజారాం.

ప్రిన్సిపాల్‌గారి ముందు అలా అబద్ధం ఆడాడే గాని నిజంగా తనకు రాధిక తెలియదా?... ఏ రాధిక వల్లయితే తను అకారణంగా బాధ పడవలసి వచ్చిందో, [illegible]గా తను యింతవరకు ఎవరి వల్లయితే బ్రహ్మచారిగా వుండిపోవలసి వచ్చిందో ఆ రాధికను ఈ జన్మలో తను మర్చిపోగలడా?...'

అన్యమనస్కంగానే సెకండియర్స్‌కు [illegible] తీసుకోసాగాడు రాజారాం, ఇంతలో [illegible] సర్క్యులర్ వచ్చింది.

'రేపు సాయంత్రం నాలుగు గంటలకు 'బయోకెమిస్ట్, రాధికారాణిగారి స్పీచ్ వుంటుంది. కాలేజీలోని ప్రతి ఒక్కరు హాజరు కావలెనని విజ్ఞాపనము.'

యధాప్రకారంగా స్టూడెంట్స్‌కు చదివి వినిపించి సంతకం చేసేసి ప్యూన్ కిచ్చేశాడు రాజారాం. తరువాత పాఠం మీద మనస్సుని బలవంతంగా కేంద్రీకరించాలనుకున్నా కేంద్రీకరించలేక పోయాడు రాజారాం.

మధ్యాహ్నం కూడా సెలవు పెట్టే[illegible] యింటికెళ్ళి పోయాడు భారంగా.

[illegible]క కనిపించకమనుకున్న రాధిక మళ్ళీ యిన్నేళ్ళ తరువాత అదీ గొప్ప సైంటిస్టు రూపంలో కనిపించబోతూ ఉంటే [illegible] [illegible] సంతోషంగా వున్నా ఏమిటో దిగు[illegible]

...గా వుంది రాజారాంకు?

అప్పుడే క్రొత్తగా ఎం. యస్సి. పాస్ అయి ఆ కాలేజీకి కెమిస్ట్రీ లెక్చరరుగా వచ్చాడు రాజారాం. సహజంగా ఆడపిల్లలకు దూరంగా వుండే మనస్తత్వం కావడం వల్ల క్లాసులో ఆడపిల్లలమీద ఎక్కువ యింటరెస్టు తీసుకునేవాడు కాదు. పైగా వయసొచ్చిన ఆడపిల్లల్ని మగపిల్లల ఎదుట ఏదైనా ప్రశ్న అడిగితే ఏ కారణం వల్లనైనా దానికి వారు జవాబు చెప్పలేకపోతే ముందు ఆవేదన పడేవాడు రాజారాం. 'ఎందుకు అడిగానా?' అని. అలాంటి కష్టం యిటు తనకూ లేకుండా అటు ఆడపిల్లలకూ లేకుండా వుండాలని వాళ్ళని అసలు ప్రశ్నలే అడగడం మానేశాడు. తనకు అప్పుడు మహా వుంటే యిరవైమూడేళ్ళు వుండేవి ఒకవేళ తను వాళ్ళమీద ఎక్కువ యింటరెస్టు తీసుకుంటే లేనిపోని గొడవలు ఎక్కడ వస్తాయోనని చివరికి లెక్చర్ యిచ్చేటప్పుడు కూడ వాళ్ళవైపు ఎక్కువగా చూసేవాడు కాదు రాజారాం.

కాని రాజారాం ప్రవర్తనని అమ్మాయిలు నిర్లక్ష్యంగా భావించారు. ప్రశ్నలు అడగకుండా, తమవైపు చూడకుండా పాఠం చెప్తూవుంటే అమ్మాయిలకు అసలు అర్థమే అయ్యేదికాదు. రామరామ కెమిస్ట్రీ అంటేనే యింటరెస్టు లేకుండా పోయింది గర్ల్ స్టూడెంట్స్‌కు.

కాని చదువంటే ఎక్కువ ఆసక్తి, ముఖ్యంగా పట్టుదలగల రాధిక పూర్తిగా లేక పోయింది. సహజంగానే ధైర్యవంతురాలు: పైగా కమీషనర్ కూతురు. పి. యు. సి. అమ్మాయిల కందరికీ లీడర్‌లా వుండేది. ఒకరోజు క్లాసులో ధైర్యంగా లేచి నిలబడింది, 'ప్లీజ్ ఎక్స్‌క్యూజ్ మీ మాష్టారూ' అంటూ.

క్లాసులోకి వస్తూనే అటెండెన్సు అయినా తీసుకోకుండా సీరియస్‌గా లెక్చర్ క్లాసు మొదలెట్టిన రాజారాం రాధిక ఎందుకు లేచిందో తెలియక పైగా ఆవిడ లేచినందుకు కాస్త యిబ్బందిగా ఫీలవుతూ 'వాట్ డు యు వాంట్ మిస్' అని అడిగాడు.

సూటిగానే చెప్పేసింది రాధిక.

'నేనిలా చెప్తున్నందుకు క్షమించండి మాష్టారు. మీరు అబ్బాయిలమీద ఎంత యింటరెస్టు తీసుకుంటున్నారో మామీద కూడ అంతే యింటరెస్టు తీసుకుంటే మాకు బావుంటుందండి. లేకపోతే మాకు మీ క్లాసు అంటేనే ఏదో విధంగా వుంటూ వుంది మాస్టారు' అంది రాధిక.

రాధిక మరీ అంత నిర్మొహమాటంగా, నిర్భయంగా అంత పెద్ద క్లాసులో తనను విమర్శించేసరికి యిబ్బందిగా ఫీలవడమే కాక సిగ్గు కూడ వేసింది రాజారాంకు.

మళ్ళీ రాధికే అంది:

'మిమ్మల్ని విమర్శించా లనుకోవడంలేదు మాస్టారు. మీరు క్వశ్చన్సు అవీ మమ్మల్ని కూడ అడిగితే బావుంటుంది చదువుకోడానికి.'

రాజారాంకు లెక్చరరుగా తన కర్తవ్యం అప్పుడు గుర్తొచ్చింది.

'అయామ్ రియల్లీ వెరీవెరీ సారి మిస్. యిప్పట్నుండి నా కర్తవ్యాన్ని నేను నిర్వహిస్తాను' ఆఫీసరుముందు తప్పు చేసిన సైనికుడిలా చెప్పాడు రాజారాం.

'థ్యాంక్యూ మాస్టారూ' అంటూ కూర్చుంది రాధిక.

తరువాత ప్రత్యేకంగా డిపార్టుమెంట్‌కు వచ్చికూడ. క్షమాపణలు చెప్పుకుంది, వాళ్ళ కష్టాలుకూడ చెప్పుకుంది నిర్మల మనస్సుతో.

ఆ కాలేజీకి వచ్చి అప్పటికే రెండు నెలలకి పైగా అవుతున్నా ఆరోజే మొదటి సారిగా రాధికతో అలా పరిచయం అయ్యింది రాజారాంకు.

వో లెక్చరర్ని పట్టుకొని అంత నిర్భయంగా అంతపెద్ద క్లాసులో విమర్శించిన రాధిక ధైర్యానికి కాస్త ఆశ్చర్యపడ్డా సంతోషించాడు రాజారాం.

లెక్చరరుగా తన కర్తవ్యాన్ని ఏవేవో ఆలోచనలతో తను నిర్లక్ష్యంచేసి మర్చిపోయినపుడు సదుద్దేశంతో స్టూడెంట్ గుర్తు చెయ్యడంలో తప్పు లేదనుకున్నాడు రాజారాం.

అలా రాజారాం ఆలోచన పరిధిలోకి వచ్చిన రాధిక, ఫస్టు టరమ్ పరీక్షలలో ఫుల్ పి.యు.సి. క్లాసు కంతటికీ కెమిస్ట్రీలో ఫస్టు మార్కు తెచ్చుకోవడంతో రాజారాంకు అభిమాన స్టూడెంట్ అయ్యింది రాధిక.

రాధిక కూడ ముందు ముందు తన కేమన్నా డవుట్సువస్తే క్లాసులోనే అడిగేది. తరువాత తరువాత డిపార్టుమెంట్‌కు వెళ్ళేది. చివరికి అప్పుడప్పుడు రూముకూడ వెళ్ళేది.

చివరికి యిద్దరి పరిచయం హృదయాల్లో దోబూచులాడే ప్రణయంగా మారిపోయింది. తన హృదయంలోని ప్రేమను రాధిక ముందు వ్యక్తపరిచేంత ధైర్యం రాజారాంకు లేకపోయింది. అందుకోసం హృదయంలోనే దాచుకున్నాడు రాజారాం.

ఇక రాధిక సరేసరి. తాను ధైర్యవంతురాలినని యింకోసారి నిరూపించుకుంది. రాధిక వెడుతూంటే పోకిరబ్బాయిలు ఏడ్పించాలనే వుద్దేశంతో 'రాధికా రాజారాం' అనో 'రాధికారాజా' అనో లేకపోతే 'రాణీరాజా గారు' అనో యింకా యింకా తమకు యిష్టం వచ్చినట్లు వాగేవారు. ఆ మాటలు సూటిగా వచ్చి తన చెవుల్లో దూరుతున్నా నిర్లక్ష్యంగా విని వెళ్ళిపోయేది.

రాధిక నిర్లక్ష్యంతో విసిగిపోయిన అబ్బాయిలు క్రొత్త ఆయుధం సృష్టించారు. రాజారాం పేరుతో రాధిక అందాన్ని చిలువలు పలువలుగా కల్పించి వో వుత్తరం రాధిక పేర వ్రాశారు.

ఉత్తరం అందుకున్న రాధిక ఏమాత్రం సంకోచించకుండ ప్రిన్సిపాల్‌గారి కిచ్చి జరిగినదంతా వివరించి చెప్పింది. ఫలితంగా ఆ పోకిరి కుర్రాళ్ళు డిస్మిస్ అయ్యారు. రాధికకు తెలియకుండా రాజారాం కూడా వో చిన్న వార్నింగు లభించింది.

కాని ఆడపిల్ల తండ్రికావడం మూలాన్న విషయమంతా తెలుసుకొని పరిస్థితి చెయ్యి దాటిపోక ముందే ట్రాన్స్‌ఫర్‌కు అర్జీ పెట్టుకున్నాడు రాధిక తండ్రి.

పరిస్థితులన్నీ యిలా గందరగోళంగా వుండటం వల్లాన రాధికకు మచ్చ రాకుండా వుండాలంటే తను దూరంగా వుండటం మేలని భావించాడు రాజారాం. పి. యు. సి. పబ్లిక్ పరీక్షలు యింకో నెలే వున్నాయి. ఈ విషయాలన్నీ మర్చిపోయి రాధిక చదువులో లీనమయి పోవాలంటే తప్పనిసరిగా తను దూరంగా వుండాలనుకున్నాడు రాజారాం. మూడోకంటికి తెలియకుండా లాంగ్ లీవు పెట్టేసి వెళ్ళిపోయాడు రాజారాం వ్యధిత హృదయంతో. అంతే. మళ్ళీ నుత నచ్చి చేరేసరికి రాధికావాళ్ళు యింకో వూరికి

వెళ్ళిపోయి చాలా నెలలైపోయింది. ఆ తరువాత మళ్ళీ రాధిక సంగతి వినడం ఇప్పుడే......

ఆలోచనల్లో ఎప్పుడో తెల్లవారిపోయినా నిద్రపోకుండా అలాగే పొర్లసాగాడు రాజారాం. ముందు కాలేజీకి వెళ్ళకూడ దనుకున్నాడు గాని రాధికను చూడాలన్న కోరిక బలంగా కలిగేసరికి వెళ్ళడానికే నిశ్చయించుకున్నాడు.

అద్దం ముందు నిల్చొని క్రాపు దువ్వుకుంటూ వుంటే పదమూడేళ్ళ క్రిందటి రాజారాం గుర్తుకొచ్చాడు. ఆకర్షణీయమైన విగ్రహంతో, నొక్కు నొక్కుల జుట్టుతో ఎంతో అందంగా వుండేవాడు ఇరవై మూడేళ్ళ రాజారాం. ఈనాడు విగ్రహంలో వయసువల్ల కలిగే కొద్ది మార్పు తప్ప ఇంకేమీ లేకపోయినా, ఆనాటి చలాకీతనం, ఆకర్షణా లేదు కళ్ళలో. కాని నాటి స్వప్నాలే జరిగిన పదమూడేండ్ల అనుభవ ఛాయలు వున్నాయి. జుట్టు కాస్త నెరిసినా అక్కడక్కడ వయసు పెరిగింది అనేదానికి నిదర్శనంగా. నవ్వుకుంటూ కాస్త వుత్సాహంగానే బయలుదేరాడు రాజారాం కాలేజీకి.

తీరా కాలేజీకి వెళ్ళి సాయంత్రం కావస్తూ వుంటే రాజారాం మనస్సులో ఇంకో రకమైన ఆలోచనలు రాసాగాయి.

'తన పిచ్చిగాని రాధిక తనలా యింకా తనను జ్ఞాపకం పెట్టుకొని వుంటుందా? ఒకవేళ జ్ఞాపకం ఉన్నా 'మాస్టారు' అంటూ పదమూడేళ్ళ క్రితం జరిగిన గతాన్ని తలచుకొని పలకరించగలదా? ఎంత సెంటిమెంటిస్ట్ అయినా రాధిక స్త్రీనే. ఇప్పటికి పెళ్ళి అయిపోయినా అయిపోయి ఉండవచ్చు. కాకపోయినా ఏ ఫారిన్ రిటర్న్ వరుడో నిర్ణయించబడి ఉంటాడు. అలాంటి భర్తను కాదని ఎప్పుడో వయసు చిగురించిన క్షేత్రంలో వో వ్యక్తి మీద కలిగిన మధుర భావాలు నశించిపోకుండా అలాగే ఉంటాయా? ఒకవేళ వున్నా లాంఛనంగా 'మాస్టారూ' అని పలకరించవచ్చు. ఒక వేళ పలకరిస్తే, గతంలోని తమ అనుబంధం మరీ ఎక్కడ బయట పడుతుందోనని భయపడి విరాగిని దానివలె ఉండిపోయి ఉండవచ్చు.'

రాధికను చూడకుండానే వెళ్ళిపోవాలని నిశ్చయించుకొన్నాడు రాజారాం, అర్జంటు పని ఉందని చెప్పి. పన్నేళ్ళ అనుభవంతో రాజారాం కెమిస్ట్రీ డిపార్టుమెంట్‌కు 'హెడ్' అయ్యాడు.

'ఆ వచ్చే ఆవిడకు పూర్తిగా కాకపోయినా సగానికి సగం మీ సబ్జెక్టులో టచ్ ఉంది. అలాంటప్పుడు మీరు లేకపోతే ఎలాగండీ రాజారాంగారూ? మీరు తప్పకుండా ఉండవలసిందే' అన్నారు ప్రిన్సిపాల్‌గారు.

నాలుగయ్యేసరికి కాలేజీ ఆవరణలోకి 'బయో కెమిస్ట్ రాధికారాణి' కారు దిగింది. ముందు కమిషనరు దిగారు. వెనకటికన్నా ఇప్పుడు చాలా సనలివారిలా కన్పిస్తున్నారు. వెనుకనే రాధికారాణి దిగింది. ప్రిన్సిపాల్ గారెళ్ళి ఆదరపూర్వకంగా చిరునవ్వుతో ఆహ్వానించారు ఇద్దర్నీ.

ఒక సంవత్సరం పాటు తనకెంతో పరిచయం అయిన కాలేజీ ఆవరణనంతా కలయ జూస్తూ నడుస్తున్న రాధికారాణిని చూడగానే ఒక్క క్షణం ఆశ్చర్యపోయాడు రాజారాం.

ఆనాటి రాధికెక్కడ? ఈనాటి ఈ రాధికారాణి ఎక్కడ? గాలిలో ఎగురుతున్నట్లుండే ఆ పొట్టి రెండు జడలు, బుట్ట బొమ్మకు కట్టినట్లు ఉండే ఆ బుట్ట పరికిణి, గాలిలో ఎగిరెగిరిపోతూ ఉండే పల్చని పమిటను అదుపులో పెట్టలేక అవస్థపడుతూ సతమతమవుతూ, కల్పించిన పాఠం దరికి పేకు పెడుతూ ఉండే చిలిపి కళ్ళ రాధికెక్కడ? తెల్లటి జరీ చీర నిండుగా భుజాల చుట్టూ చుట్టుకొని, నిండైన సిగ చుట్టుకొని ప్రిన్సిపాల్ గారికీ, కమిషనర్ గారికీ మధ్యలో గంభీరంగా వచ్చే ఈ రాధికారాణి ఎక్కడ?' అనుకున్నాడు రాజారాం మనస్సులోనే.

ఆనాటి రాధికను చూసిన ఏ మగవాడూ గంభీరంగా ముందుకు సాగిపోలేడు. ఈనాటి రాధికారాణిని చూస్తే ఎంతటి చిలిపి మగవాడు కూడా పూజ్యభావం కనబరచగలడు.

ఉపాధి

పాఠాలు నేర్పని చదువులు
పనికిరాని విద్యలు
వల్లమాలిన ఖర్చులు
ఎల్లవేళల బాధలు.
బి. ఏ. లు చదివినా,
బి. ఇ. డిగ్రీలు పొందినా
ఎమ్. ఏ. లు చదివినా,
ఎం.బి.బి.ఎస్. పట్టాలు పొందినా
కష్టపడి పనిచేయందే
కాళ్ళు చేతులు కదపందే
వస్తుందా నెల జీతం?
గడుస్తుందా జీవితం?
నాగలి మంచిదైతే
దున్నగలదా తనకై తానే?
పారగట్టిదైనా
త్రవ్వగలదా తనకై తానే?
డిగ్రీలు పంక్తుల పొడవున్నా
తెచ్చిపెట్టగలవా పెద్ద జీతాలు?
కావాలి కావాలి అంటాము అభివృద్ధి
వెన్ను వంచి శ్రమిస్తే కాదా అభివృద్ధి?
కుర్చీపై కూర్చొని కట్టలు కట్టలు
రాసేస్తే వస్తుందా అభివృద్ధి?
సభల్లో ఉపన్యాసాలు దంచేస్తే సమ
కూరునా అభివృద్ధి?
పనిచేసే దొక్కరు, పంచుకు తినేది పదిమంది!
సంపాదించే దొక్కరు, సంతర్పణకు చాలా
మంది!

దినానికున్నాయి ఇరవై నాలుగు గంటలు
ఆరుగంటలు హాయిగా నిద్రింపు.
మరో ఆరుగంటలు ఇతర సల్లాపాలకు,
పోగా మిగిలిన పన్నెండు గంటలు ఏం
చేస్తున్నాం?

పోస్తున్నాం బొగ్గుల పొయ్యిలో
చూస్తున్నాం జపాను, జర్మనీలను
పోనీ నేర్చుకుంటున్నామా బ్రతుకు తెరువు
పాఠాలను?

మనుగడ నేర్వలేని మనుష్యులమా? రాతి
బొమ్మలమా?

కండబలిమి కలవాడు కూడా
ముందుకొస్తాడు ముష్టి చిప్పతో!
పనిచేసుకుని బ్రతకవయ్యా అంటే,
'ఎక్కడుంది బాబు పని' అంటాడు గ్రుడ్డి
వాడిలా

పని చెయ్యమంటే భగ్గున మండిపడతాడు
ముష్టి వాడినుండి పోష్టు గ్రాడ్యుయేట్
వరకు!

పనిచెయ్యాలి ఉపాధి కావాలంటే
కలుగునా ఉపాధి కండ్లు మూసుకూ
ర్చుంటే?

ఉపయోగించాలి మన శక్తిని, బలిమిని,
ఉపాధి కల్పించుకోవాలి స్వయంకృషితో.

—ఎల్. మాలకొండయ్య

'ఆడవాళ్ళలో చీకటిలో వింత మార్పు' అను కొన్నాడు రాజారాం.

ప్రిన్సిపాల్ గారు ఒక్కొక్క స్టాఫ్ మెంబర్ని పరిచయం చేస్తూ వస్తున్నారు రాధిరాణికి: అలవాటు ప్రకారం 'మీకు— ప్రొఫెసర్ ని రాజారాంగారు' అని పరిచయం చెయ్యబోయారు.

చిన్నగా నవ్వుతు మధ్యలోనే అడ్డు తగిలింది రాధిరాణి 'మీరు పరిచయం చెయ్యక్కరలేదండీ సార్, నే నిక్కడ చదివాను అనేదానికి సాక్ష్యం 'ఈ రాజారాం గారు' అంటూ తనే పరిచయం చేసి 'నమస్కా

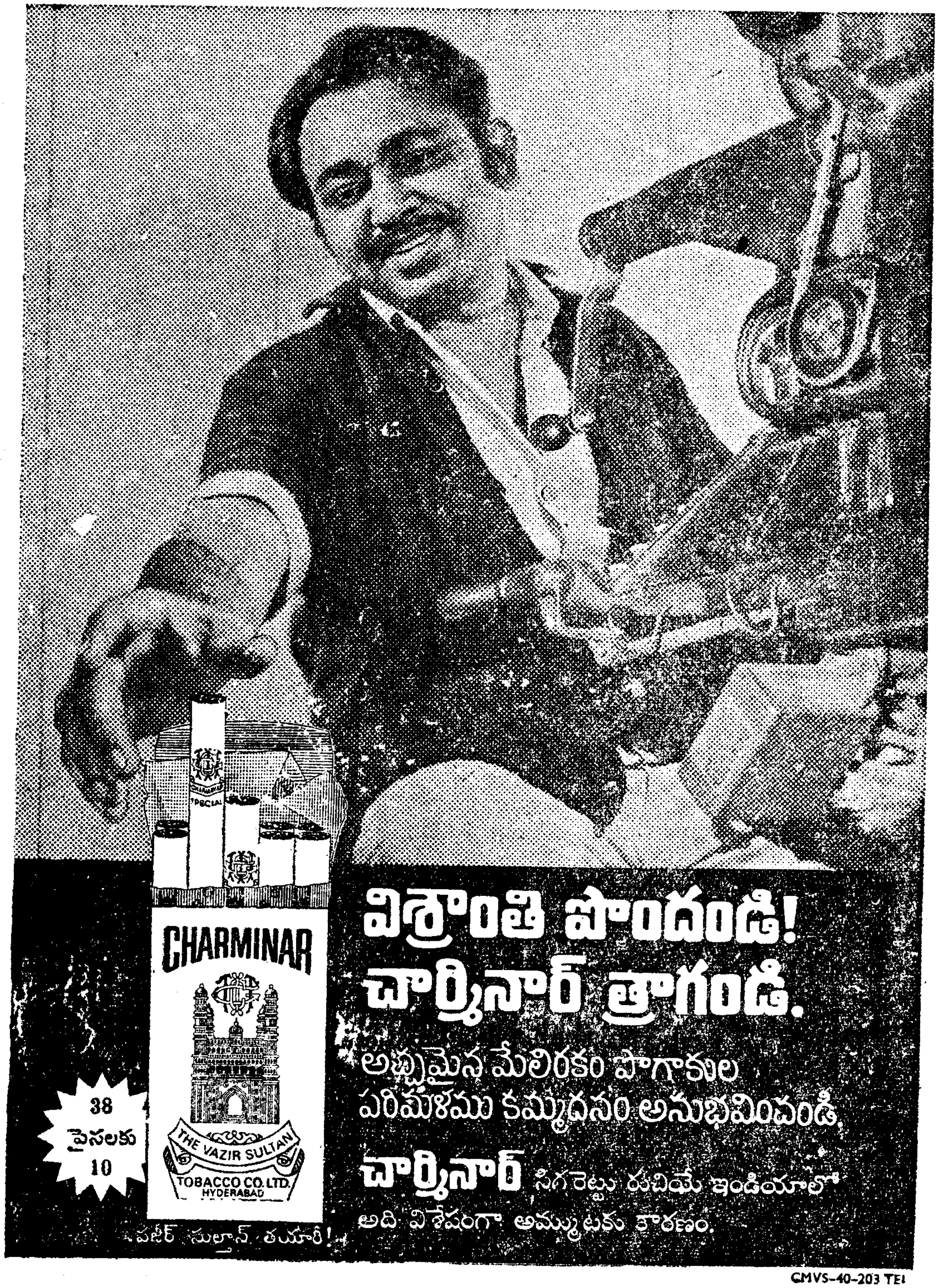

GMVS-40-203 TEl

చాండీ వస్తారు, జ్ఞాపకం వున్నానాండీ'

అంది

అంతవరకు ఏమిటో ఆలోచిస్తున్న

రాధిక

రాజారాం కాస్త కంగారుపడుతూనే నవ్వుతూ

'నమస్కారమండీ...వచ్చా' నే శా గ్గ

మిగతా లెక్చరర్లని అనుకరిస్తూ గొంతులో ఏదో అడ్డు పడినట్లనిపించింది. తన మాటలూ, తన కంఠస్వరమూ తనకే క్రొత్తగా విచిత్రంగా వినిపించాయి.

రాజారాం మాటలకు ఫక్కున నవ్వేసి ఒక్కసారిగా తిరిగి విచిత్రంగా అంతకంటే సూటిగా రాజారాం కళ్లల్లోకి చూసింది రాధిక. చెల్లిగా ... మరల ... రాజారాం.

రాధికారాణి స్పీచ్ అంతా ... చివరికి టీచింగ్‌పార్ట్ మీద నో రెండు ... చెప్తూ క్రొత్తగా చేరిన మగ లెక్చరరు, విద్యార్థినులకు భయపడ ... రెండు ... ... రంగా ... కుండా అబ్బాయిల్ని ... దృష్టితో ... వాళ్లనిచూడ ... అడేవిధంగా ... డాలని చెప్తూ ఉదాహరణకు అని చెప్పి చిన్ననాటి తన సంగతిని చెప్తూ 'ఆ లెక్చరరుగారు వారే' అంటూ చెయ్యెత్తి రాజారాంను ... చింది రాధికారాణి రాజారాం చిన్నగా నవ్వుకున్నా ... 'క ట్టు బొ ట్టు లో మార్పొచ్చినా రాధిక మాటల్లో మాత్రం మార్పు రాలేదనుకున్నాడు.'

స్పీచ్ ముగిసిన తరువాత రాధిక మాటల్నే మరీమరీ తలచుకుంటూ ఇంటి మొహం పట్టాడు రాజారాం. ప్రక్కన తండ్రి ఉన్నాడన్న సంగతికూడా మర్చిపోయి తనను గుర్తుకు తెచ్చుకున్నదే కాక అంత పెద్దసభలో తనను గురించి చెప్పిందికూడా. ఏమైనా రాధిక చాల ధైర్యవంతురాలు అనుకున్నాడు ... తను 'అమ్మ' అని చెప్పినపుడు రాధిక చూసిన చూపులే మరీమరీ జ్ఞాపకం వస్తున్నాయి. వాటి అర్థమేమిటో కూడా తెలుసుకోలేక పోతున్నాడు రాజారాం.

ఇంతలో తలుపు చప్పుడయ్యేసరికి వెళ్లి తెరిచాడు. బయట చీకటిగా వుండటం వల్ల ఎవరూ కనిపించలేదు. లైటు వేశాడు. ఎదురుగా తెల్లటి చీరెలో రాధిక.

'హాయ్.., రారా రాధికా' అప్రయత్నం గానే చనువుగా ఆహ్వానించా రాజారాం.

తేలిగ్గా శ్వాస తీసుకుంది రాధిక.

'అమ్మయ్య మీరు ... ఒంటరిగానే వుంటారన్న నా ఊహ తప్పి పోలేదు' అని 'కనీసం మీకు ... రాధికారాణిని కానందుకు సంతోషంగా వుంది' అంటూ

ఇష్టారాజ్యం

'సెక్స్ విషయంలో నీ యిష్టమే రాజ్యం' అని ఒకనాడు వాదించిన మేధావులంతా యీనాడు నాలిక్కరుచుకున్నారు. పెందరాళే గ్రహించిన వారు పశ్చాత్తాపపడ్డారు కూడా.

ఆన్‌దిరోడ్ (రోడ్‌మీద లనేకన్నా రోడ్డు స్వేచ్ఛ అనచ్చు) అనే పుస్తకంలో యీ విషయాన్ని సమర్థిస్తూ, ఒప్పుకుంటూ రాసిన జాక్ కెరూవక్ అనే ఆయన యీరకం 'హాయి' సిద్ధాంతమంత మంచిది కాదని తన చివరి దశలో అభిప్రాయపడ్డారు.

సెక్స్ కేవలం ఆనందం కోసమేనని, అది యిష్టారాజ్యమని ఒకనాడు వాదించిన డాక్టర్ స్టాక్ సెక్స్ కేవలం తాను ప్రేమించిన ఒకే ఒకవ్యక్తి కోసం దాచుకోవాలని, ఒకరినొకరు ప్రేమించుకుని ఒకరికొకరు అంకితమైన స్త్రీ పురుషులు యీ సెక్సు ఒకరికోసం ఒకరు వుంచుకోవాలనీ, యీనాడు ఒప్పుకున్నారు.

నిజానికి ఈ 'స్వేచ్ఛ', 'హాయి', 'ఒప్పుకు'నే సిద్ధాంతం దేశానికి, వంటికి కూడా ఆట్టే మంచిదికాదు. దీనివల్ల సెక్సుకు సంబంధించిన సిఫిలిస్, గనేరియా వంటి వ్యాధులు చాలా అధికసంఖ్యలో వస్తున్నాయి. ఒకే ఒక స్త్రీతో క్రమమైనా, అక్రమమైనా ఏదో ఒక సంబంధం పెట్టుకున్న వానికి ఫరవాలేదు కాని, కనుపించిన, పిలిచిన, ఒప్పుకున్న ప్రతి స్త్రీతోనూ సెక్సు ఒక ఆటగా, ప్రయోగంగా తీసుకుని, స్వేచ్ఛగా విహరించే వారికి యీ సుఖరోగాల నుంచి విముక్తి లేదు. 1950—60 మధ్య యీ రోగాలు కాస్త తగ్గుముఖం పట్టినా, యిటీవల ప్రపంచమంతటా యివి విజృంభిస్తున్నాయి. ఒక్క బ్రిటనులో 1956 లో 47 వేలుండిన యీ కేసు లీనాడు 50 వేలు దాటాయి.

రానురానూ నీతి, నియమం తగ్గిన కొద్దీ సెక్సులో విచ్చలవిడి ఎక్కువవుతోంది. ఇది ఎక్కువైన కొద్దీ యీ వ్యాధుల సంఖ్య పెరుక్కుంటూ పోతోంది. సామాన్యంగా కామోద్రేకానికి గురై జబ్బులకు లోనయ్యే వారు ఆడవారిలో 16—19 ఏళ్ళవారు, మగవారిలో 22 పైబడ్డవారూ వుంటున్నారు.

ఆనాడు యీ జబ్బులు కేవలం వేశ్యల ద్వారా, వేశ్యలకూ వచ్చేవి. ఈనాడు వయస్సులో వున్న(లేని కూడా) స్త్రీలే పురుషులను ప్రోత్సహించి, తృప్తి పరుస్తున్నందు వల్ల, మగవారికి డబ్బు ఖర్చు కూడా లేకుండా పోతోంది.

గర్భ నిరోధక సాధనాలు వంటివి దేశానికో శాపంలా, అట్టి వారికో వరంలా వచ్చాయి. ఈనాడు దొరుకుతున్న పిల్స్ వంటి వాటివల్ల గర్భం వస్తుందేమోనన్న భయం కూడా లేకుండా పోయింది. ఈ పిల్స్ రావడానికి ముందు గర్భ నిరోధానికి ఉపయోగించే (ప్రెడిషనల్ షిత్) ఒక రకం పొర వంటి దానివల్ల యీ రోగాలు వచ్చేవి కావు. ఇప్పుడు యీ పిల్స్ ధర్మమా అని ఆ రోగాలు కూడా విరివై పోతున్నాయి.

ఈ విషయాలను లండన్‌లో కల్ల పేరెన్నిక గల వెనీరియాలజిస్ట్ డాక్టరు క్లాడే స్కాట్ నికాల్ ఢిల్లీ వచ్చినప్పుడు స్పష్టంగా చెప్పారు.

పూర్వకాలపు పిల్లల్లా కాకుండా యీకాలం పిల్లలు అన్నిట్లో స్వేచ్ఛా జీవులని, మత, కుల, గౌరవ సంబంధమైన కట్టుబాట్లనూ వారు లెక్క చేయటం లేదని, నైతిక సంబంధమైన చింతన, ఆలోచన వారిలో శూన్యమని, వారు మానసికంగా ఎదిగేలోగానే తమ తమ తలిదండ్రులతో వేరుపడి, స్వేచ్ఛా జీవనం ప్రారంభించి యవ్వనోద్రేకంలో కామోద్రేకంలో పడి యిష్టం వచ్చినట్లు తిరుగుతున్నారని ఆయన అభిప్రాయపడ్డారు.

వయస్సులో వున్న పిల్లల కీనాడు తిరుగుళ్ళు ఎక్కువ. ఎప్పుడు చూసినా ఉల్లాస ప్రయాణాలూ, షికార్లూ, పిక్నిక్కులూ. ఇలాటి సందర్భాల్లోనే లైంగిక ప్రోద్రేకం అదుపులో పెట్టుకోలేక తప్పుదారి పడుతుంటారు అనికూడా డాక్టర్ క్లాడే అన్నారు.

డాక్టర్ క్లాడేనికాల్ ఢిల్లీ ఇర్విన్ ఆసుపత్రి చూసి, తత్ సంబంధమైన పరికరాలు సదుపాయాలూ చూసి మెచ్చుకుని, కలరా, మశూచికం వంటి రోగాలకు వుంత నివారణా సౌకర్యాలు యీ వెనీరియల్ డిసీజెస్ (సెక్సు రోగాలు—సుఖ రోగాలు) కు హిందూదేశంలో లేవని అభిప్రాయపడ్డారు.

తత్ సత్యం.

—భూపతి

మోగిసేకళ్ళతో చూపించకపోయినా వెళ్ళి దర్జాగా సోఫాలో కూర్చుంది రాధిక.

ఆ మాటలకు అర్థమేమిటో స్పష్టంగా తెలియక కాస్త తికమక పడ్డాడు రాజారాం. అసలు యిప్పుడు రాధిక తన ఎదురుగా వున్నందుకే విభ్రాంతిగా వుంది.

అప్పుడు రాధిక తన యింట్లోకి యిలాగే ఒంటరిగా వచ్చినా యిలాంటి యిబ్బంది ఏనాడూ కలగలేదు. ఆనాటి సంగతి వేరు. ఆనాడు వారిద్దరిమధ్య ఎంతో చనువు. అంతస్థుల బేధం లేదు. ఒకవేళవున్నా అది తను లెక్చరర్ ...రాధిక స్టూడెంటు. అంతవరకే కానీ [illegible] డైరెక్టు స్పెంటిస్ట్ ఆవిడ. [illegible] కేవలం ప్రమోషన్లతో పైకెళ్ళిన ప్రొఫెసరు తను.

మౌనంగా రాధిక ఎదురుగానే నిల్చున్న రాజారాం రాధిక మాటలతో ఈ లోకంలోకి వచ్చాడు.

'మేష్టారమ్మగారిని చూసి పోదామని వచ్చానండి మాష్టారూ కంటికి కనిపించి నంత దూరం దృష్టి నిసారిస్తూ' అంది రాధిక

కళ్ళెత్తి ఆశ్చర్యంగా చూశాడు రాజారాం 'మేష్టారమ్మ ఏరీ?' అంటూ.

స్వచ్ఛంగా, మృదువుగా నవ్వింది రాధిక. 'మీరు ఇంకా ఆ [illegible]యకంగానే ఉన్నారంటే నమ్మను నేను' అంది.

రాజారాం కూడ నవ్వేశాడు. కాని మౌనంగానే ఉండిపోయాడు.

మళ్ళీ రెట్టించింది రాధిక.

మెల్లిగా అన్నాడు రాజారాం:

'హృదయం గల మానవుడు ఎవరైనా హృదయ[illegible]కంగా ఒక్కసారే ప్రేమిస్తాడు రాధికా'

విచిత్రంగా కళ్ళెత్తింది రాధిక

'అందుకోసమే కాబోలు ఆ రోజు అంత పిరికిగా పారిపోయారు మరి.'

మౌనంగానే ఉండిపోయాడు.

'మాస్టారూ...'

ఆర్ద్రతతో నిండిన కంఠంతో పిలిచిన పిలుపుకు చలించిపోయాడు రాజారాం.

నిండుగా నిండిన విశాలమైన కళ్ళను బరువుగా దించేసుకుంది రాధిక

'మీ అన్వేషణలోనే నేను ఈనాడిలా అయ్యానంటే మీరు నమ్మరేమో' మెల్లగా అంది రాధిక 'నేను కోరుకొన్నది ఈనాటికి పూర్తిగా లభించింది.

'కాని.. కాని...ఏలా రాధికా? నీకేమి... స్మెం...'

రాజారాం మాటలు పూర్తి కాకుండానే పెదవుల మీద చెయ్యి పెట్టేసింది రాధిక. 'ఈ జీవితాన్ని నాకు నేనుగా సృష్టించుకున్నది గాని దానికోసం నేను సృష్టించబడలేదు. మీ గౌరవమే నా గౌరవం. మీ కోసం నా డక్టరేటును కూడ వదిలివేయగలను......నాకు జీవితంలో కావలసిందల్లా నీడ మాస్టారూ' రాజారాం గుండెలో తల దాచుకొంటూ అంది రాధిక. వెచ్చటి కన్నీళ్ళు రాజారాం షర్టుమీద పడి ఇంకిపోసాగాయి

'ప్రతి అమ్మాయి తన కన్నెతనపు భద్రంగా దాచుకొని అర్పిస్తే ప్రేమించిన మగవాడికి అంతకంటే అదృష్టం ఇంకెక్కడ ఉంటుంది' అనుకున్నాడు రాజారాం రాధిక భుజాలు నిమురుతూ చేతులతో దగ్గరికి తీసుకుంటూ